

# Mielen toimintalogiikat-profiili

## Yhteenveto menetelmän validiteetista ja luotettavuudesta

Anssi Balk, Cosnstructive Developmental Consulting Oy

### Profiilin alkuperä - Washingtonin Yliopiston lauseentäydennystesti (Loevinger, 1970)

Mielen toimintalogiikat-profiili perustuu Jane Loevingerin (1976) teoriaan itsen kehityksestä. Loevingerin teorialle ominaista on, että se on muodostunut täysin hänen psykometrisen instrumenttinsa, lauseentäydennystestin (Washington University Sentence Completion Test = WUSCT) tuottamaan empiirisen aineiston pohjalta. WUSCT on yksi laajimmin käytetty ja luotettavuustestattu instrumentti kehityksellisessä psykometriikassa. Useat tutkimukset ovat tukeneet WUSCT:in luotettavuutta psykometrisena mittarina (Hauser, 1976; Blasi & Cohn, 1998), Cox, 1974; Redmore and Waldman, 1975).

Loevingerin työ sijoittuu laajempaan konstruktivistis-kehityksellisen psykologian haaraan. Tunnetuimpia tämän perinteen edustaja on Piaget (1958), ja hänen teoksensa lasten ja nuorten kehityksestä, Kohlberg (1984) teorioineen moraalien kehityksestä, sekä Kegan (1982, 1994) tutkimuksineen merkityksen antoprosessin suhteesta elämän haasteisiin. Mainitut tutkijat edustavat vain jäävuoren huippua.

WUSCT projektiiviset lauseenalut arviointikriteereineen ovat käyneet historiansa aikana useita kehitysvaiheita (Loevinger & Wessler, 1970; Hy & Loevinger, 1996). Kymmenien tuhansien WUSCT:n täyttäneiden henkilöiden vastauksia käytettiin luomaan viimeisin instrumentin viimeisintä versiota.

WUSCT:n historian aikana sen rinnalla on kulkenut muutamia paremmin työelämän kontekstia vastaavia versioita. Tutkijat ovat muun muassa esittäneet uusia lauseenalkuja (Molloy, 1978), ja ottamalla pois sukupuolirooleja painottavia ja heikoiten kokonaistulokseen korreloivia lauseenalkuja. Torbert (1987) esitti uudet paremmin työkontekstia vastaavat nimet ja kuvaukset tasoille, joita Joiner ja Josephs (2006) edelleen muotoilivat myöhemmin. Cook-Greuter (1999) laajensi teoriaa sekä työkalua lisäämällä arviointiskaalan yläpäähän kaksi uutta tasoa: Synergisti ja Ironisti.

### Arviointimenetelmä

WUSCT:sta on käytetty sekä 36 että 18 lauseenalun mittaista versiota. Täytettynä se kuvaa henkilön arviointi ja ajatteluprosesseja, sekä tapaa olla vuorovaikutuksessa muihin. Lauseentäydennykset kuvastavat arvioitavan yleistä ”karttaa maailmasta” niin kuin hän sen konseptualisoi omalla egon kehityksen tasoltaan käsin.

Arvioijat sovittavat jokaisen vastauksen yhteen arviointimanuaalissa olevaan kategoriaan. Jokaiselle lauseenalulle on olemassa omat vastauskategoriansa. Arvioijan tehtävä on löytää täsmällinen tai erittäin läheinen yhteensopivuus vastauksen sekä manuaalin antamien esimerkkien välillä. Jos yhteensopivuutta ei löydy, arvioija käyttää tiettyjä sääntöjä sekä omaa arviotaan jokaisen lauseentäydennyksen asettamiseksi sitä kuvastavalle tasolle.

Arviointimenetelmässä keskeistä on pilkkoa lomakkeen tiedot ja yhdistää se useisiin muihin samaan aikaan sisään tulleista lomakkeista saatuihin lauseenalkuihin. Ensin arvioidaan ensimmäinen lauseenalku erikseen

kaikista lomakkeista, minkä jälkeen arvioidaan lauseenalku nro 2. Näin voidaan välttää ”halo” efekti, jossa lomakkeen muihin lauseenalkuihin annetut vastauksia arvioivan psykologin harkintaan). Lopulta arviot lisätään yhteen ja luodaan yksilön tilastollinen kuvaaja henkilön kokonaisprofiilista.

Johonkin tiettyyn alueeseen kuuluvat vastaukset kategorisoidaan. (Esimerkiksi asiantuntija-profiiliksi karakterisoiduissa vastaukset sisältävät: 2 opportunisti, 8 diplomaatti, 20 asiantuntija, 5 saavuttaja ja 1 katalysoija). Ennen kuin lopullinen tulos lasketaan tietokoneohjelmalla, arvioija käy läpi koko profiilin kiinnittäen huomiota profiilipisteiden sisältämän skaalan ääripäihin, sekä kokonaisuuteen, jonka vastaukset muodostavat. Erot tilastollisen arvion sekä intuitiivisen arvion välillä johtavat uuteen tarkasteluun, ja epäselvissä tapauksissa toista menetelmään erikoistunutta arvioijaa pyydetään arvioimaan profiili. Kokeneet arvioitsijat ovat yksimielisiä yksilöllisten lauseenalkujen pisteityksestä 0.8 tapauksista. Mikä tärkeintä, he ovat yhden tason sisällä 0.9 tapauksista. Yleisesti 0.8 arvioitsija reliabiliteettia pidetään riittävänä, yli 0.9 erittäin vahvana.

Tutkimusten mukaan on lähes mahdotonta väärentää omaa tulostaan WUSCT:ssa. Tutkimus osoittaa, että ihmiset eivät vain harvoin pystyvät luomaan profiilia, joka on myöhemmällä tasolla kuin heidän omansa, vaikka itse arviointimenetelmä selitetään heille (Redmore, 1976). Kuitenkin tarkalla ohjeistuksella saattaa joidenkin ihmisten kohdalla olla korkeintaan yhden tason suuruinen vaikutus tuloksiin.

## WUSCT:in sisäinen luotettavuus ja validius

Virallisen julkaisunsa jälkeen vuonna 1970, lauseentäydennystestiä on hyödynnetty yli 1000 tutkimuksessa (Loevinger, 1998; Manners & Durkin, 2001). Tutkimukset ovat kartoittaneet laajasti testin luotettavuutta ja raportoineet mm. WUSCT:n korkeaa arvioitsijoiden välistä reliabiliteettia ja sisäistä konsistenttiutta (Loevinger, 1970; Cox, 1974; Hoppe 1972), konstruktivaliditeettia (Hauser, 1976; Westenberg Vaillant ja McCullough, 1987; Hy ja Bobbitt, 1991), 18 lauseenalun testipuolikkaiden välistä reliabiliutta (Novy ja Francis, 1972; Redmore & Waldman, 1975). Westenberg et al (1998) tukevat lapsia ja nuoria koskeneessa tutkimuksessaan tämän kehityksen teorian poikkikulttuurillista ja poikki ikäkausittaista validiteettia. Ulkoisen validiteetin osalta tutkimusta on tehnyt muun muassa Rock (1975) ja Hauser (1976) sekä työelämän osalta Torbert and associates (2004). Powers ja Noam (1991) ovat validoineet WUSCT:n yhteyden moraaliseen arviointiin. WUSCT:n poikkivalidoinnissa reflektiivisen arviointikyvyn sekä kognitiivisen kompleksisuuden mittareiden välillä on saatu heikkoja korrelaatioita (King & Kitchener, 1994).

## Kriittisiä näkökulmia

Lauseentäydennysmetodologian validiutta on kritisoitu kahdelta kannalta. 1) kyse on vain verbaalisesta sujuvuudesta, koska myöhemmillä tasopisteet saavat ihmiset kirjoittavat huomattavasti pitempiä lauseita, 2) Loevingerin käsitystä egon kehityksen statuksesta persoonallisuuden ”ydin piirteenä” ei ole todistettu psykometrisesti. Mitä verbaaliseen sujuvuuteen tulee, on huomattu, että korrelaatio on väistämätön, koska suuremman konseptuaalisen kompleksisuuden ja luovien piirteiden ilmaisu myöhemmillä tasoilla edellyttää pidempiä vastauksia (Loevinger & Wessler, 1970; Vaillant & McCullough, 1987). Samaan aikaan on selvää, että monet tutkimukset egon kehityksestä ovat osoittaneet, että kyse on paljosta muustakin kuin verbaalisesta sujuvuudesta. Persoonallisuuspiirteet, jotka ovat yhteydessä ennustettuun kehityksen tasoon ovat sääntöihin sitoutuneisuus, huolenpito, itsetietoisuus, luottamus, hyväksyvyys, interpersoonallinen herkkyys, luovuus, moraalinen kehitys ja useat mielenterveyttä kuvaavat mittarit (Kohlberg, 1963,1964; Lorr & Manning, 1978, Vaillant, 1977; Vaillant & McCullough, 1987).

## Lähteet

- Atkins, S. R. (1976). *Experiencing and ego development*. Unpublished doctoral dissertation, University of Chicago.
- Basseches, M. (1984). *Dialectical thinking and adult development*. Norwood, N.J.: Ablex Pub. Corp.
- Blasi, A. (1971). *A developmental approach to responsibility training*. Unpublished doctoral dissertation, Washington University, St. Louis.
- Blasi, A. (1976). Personal responsibility and ego development. In R. DeCharms (Ed.), *Enhancing motivation: Change in the classroom*. New York: Irvington.
- Brinkerhoff, R. S. (1971). *Ego development in adolescent girls*. Unpublished doctoral dissertation, University of Chicago, Chicago.
- Browning, D. L. (1983). Aspects of authoritarian attitudes in ego development. *Journal of Personality and Social Psychology*, 45.
- Carlozzi, A. F., Gaa, J. P., & Liberman, D. B. (1983). Empathy and ego development. *Journal of Counseling Psychology*, 30, 113-116.
- Cohn, L. (1998). Age Trends in personality development: A quantitative review. Teoksessa: Westenberg, M., Jonckheer, P., Treffers, P. & Drewes, M. (1998). *Personality development: Theoretical, empirical, and clinical investigations of Loevinger's conception of ego development*. Mahwah NJ: Lawrence Erlbaum.
- Commons, M. L. & Richards, F. A. (1984). A general model of stage theory. In M.L. Cook-Greuter, S. R. (1999). *Postautonomous ego development: A study of its nature and measurement*. Unpublished doctoral dissertation, Harvard University, Boston.
- Coor, I. F. (1970). *The effects of grade level and motivation training on ego development*. Unpublished doctoral dissertation, Washington University, St. Louis.
- Cox, L. N. (1974). Prior help, ego development and helping behavior. *Child Development*, 45, 594.
- Erikson, V. L. (1974). Psychological growth for women: A cognitive-developmental curriculum intervention. *Counseling and Values*, 18, 102-116.
- Erikson, V. L. (1975). Deliberate psychological education for women: From Iphigenia to Antigone. *Counselor Education and Supervision*, 14, 297-309.
- Exum, H. A. (1977). *Cross-age and peer teaching: A deliberate psychological education curriculum for junior college students*. Unpublished doctoral dissertation, University of Minnesota.
- Farrell, G. E. (1974). *The relation of ego development to intellectual and ethical development*. Unpublished doctoral dissertation, Washington University, St. Louis.
- Fisher, D., & Torbert, W. R. (1991). Transforming managerial practice beyond the achiever stage. *Research in Organizational Change and Development*, 5, 143-173.

- Frank, S. J., & Quinlan, D. M. (1976). Ego development and adjustment patterns in adolescence. *Journal of Abnormal Psychology, 85*, 505-510.
- Harakal, C. M. (1971). *Ego maturity and interpersonal style: A multivariate study of Loevinger's theory*. Unpublished doctoral dissertation, Catholic University.
- Hauser, S. T. (1978). Ego development and interpersonal style in adolescence. *Journal of Youth and Adolescence, 7*, 333-352.
- Helson, R., & Roberts, B. (1994). Ego development and personality change in adulthood. *Journal of Personality and Social Psychology, 66*, 911-920.
- Hodgetts, W. H. (1994). *Coming of age: How male and female managers transform relationships with authority at midlife*. Unpublished doctoral dissertation, Harvard University, Cambridge, MA.
- Hoppe, C. (1972). *Ego development and conformity behavior*. Unpublished doctoral dissertation, Washington University, St. Louis.
- Hoppe, C., & Loevinger, J. (1977). Ego development and conformity: A construct validity study of the Washington University Sentence Completion Test. *Journal of Personality Assessment, 41*, 497-504.
- Hy, L. X., & Loevinger, J. (1996). *Measuring ego development* (2nd ed.). Mahwah, N.J.: Lawrence Erlbaum Associates.
- Kegan, R. (1982). *The evolving self: problem and process in human development*. Cambridge, Mass.: Harvard University Press.
- Kegan, R. (1994). *In over our heads: The mental demands of modern life*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Koplowitz, H. (1984). A projection beyond Piaget's formal operations stage: A general system stage and unitary stage. In M. L. Commons, F. A. Richards & C. Armon (Eds.), *Beyond formal operations* (pp. 279-295). New York: Praeger.
- Lambert, H. V. (1972). *A comparison of Jane Loevinger's theory of ego development and Lawrence Kohlberg's theory of moral development*. Unpublished doctoral dissertation, University of Chicago, Chicago, IL.
- Lasker, H. M. (1978). *Ego development and motivation: A cross-cultural cognitive developmental analysis of achievement*. Unpublished doctoral dissertation, University of Chicago, Chicago.
- Loevinger, J. (1979). *Scientific ways in the study of ego development*. Worcester, MA: Clark University Press.
- Loevinger, J. (1998). *Technical foundations for measuring ego development*. Mahwah, N.J.: L. Erlbaum.
- Loevinger, J., & Wessler, R. (1970). *Measuring ego development* ( [1st ] ed.). San Francisco: Jossey-Bass.
- Loevinger, J., Wessler, R., & Redmore, C. (1970). *Measuring ego development: Scoring manual for women and girls*. San Fransisco: Jossey-Bass.
- Lucas, R. H. (1971). *Validation of a test of ego development by means of standardized interview*. Unpublished doctoral dissertation, Washington University, St. Louis.

- McAdams, D. P., Booth, L., & Selvik, R. (1981). Religious identity among students at a private college: Social motives, ego stage, and development. *Merrill-Palmer Quarterly*, 27, 219-239.
- McCrae, R. R., & Costa, P. T. (1980). Openness to experience and ego level in Loevinger's sentence completion test. *Journal of Personality and Social Psychology*, 39, 1179-1190.
- Mikel, E. (1974). *Preliminary research studies of character development among imprisoned offenders*. Unpublished doctoral dissertation, Washington University.
- Mosher, R. L., & Sprinthall, N. A. (1971). Psychological education: A means to promote personal development during adolescence. *The Consulting Psychologist*, 2(4), 3-82.
- Powitzky, R. J. (1975). *Ego levels and types of federal offenses*. Unpublished doctoral dissertation, University of Texas at Dallas.
- Redmore, C., & Waldman, K. (1975). Reliability of a sentence completion measure of ego development. *Journal of Personality Assessment*, 39, 236-243.
- Rock, M. (1975). *Self-reflection and ego development*. Unpublished doctoral dissertation, New York University, NY.
- Sullivan, P. J. (1975). *A curriculum for stimulating moral reasoning and ego development in adolescents*. Unpublished doctoral dissertation, Boston University, Boston, MA.
- Sullivan, P. J., McCullough, G., & Stager, M. A. (1970). A developmental study of the relationship between conceptual, ego, and moral development. *Child Development*, 41, 399-411.
- Torbert, W. R. (1987). *Managing the corporate dream: Restructuring for long-term success*. Homewood, Ill.: Dow Jones-Irwin.
- Torbert, W. R. (1991). *The power of balance : transforming self, society, and scientific inquiry*. Newbury Park, CA: Sage.
- Torbert, W. R. (1994). Cultivating postformal adult development: Theory and practice. In M. S. Cook-Greuter (Ed.), *Transcendence and mature thought in adulthood: The further reaches of adult development* (pp. 181-203). Lanham, MD: Rowman & Littlefield.
- Vaillant, G. E., & McCullough, G. (1987). The Washington University sentence completion test compared with other measures of adult ego development. *American Journal of Psychiatry*, 144, 1189-1194.
- Westenberg, P. M., & Block, J. H. (1993). Ego development and individual differences in personality. *Journal of personality of social psychology*, 65, 792-800.
- White, M. S. (1985). Ego development in adult women. *Journal of Personality*, 53, 561-574.
- Wilber, K. (1980). *The Atman project: A transpersonal view of human development*. Wheaton, Ill.: Theosophical Pub. House.
- Wilber, K. (2000a). *Integral psychology: Consciousness, spirit, psychology, therapy* ( 1<sup>st</sup> ed.). Boston: Shambhala.

Zielinski, C. E. (1973). Stage of ego development as a correlate of ability in discrimination and communication of empathic understanding. Unpublished doctoral dissertation, University of Houston, Houston, TX.